

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล
๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๖

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๖

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันพุธ ที่ ๒๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ประธานกรรมการมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา ได้รับเชิญจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อไปสนทนาธรรมเรื่อง "จริยธรรมกับการทำงาน" ณ ห้องประชุมคณะรัฐมนตรี ชั้น ๒ ตึกสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล โดยมี คุณสืบพันธุ์ วนวิสุทธิ์ รองเลขาธิการ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ให้การต้อนรับ

การสนทนาธรรมมีขึ้นระหว่างเวลา ๐๙.๓๐ - ๑๑.๓๐ น. โดยมีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานฯ เข้าร่วมรับฟัง และมีการถ่ายทอดเสียงการสนทนาธรรมไปยังห้องทำงานต่าง ๆ ภายในสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทั้งสองตึกอีกด้วย

การมาสนทนาธรรมของท่านอาจารย์ ณ สถานที่สำคัญของประเทศในครั้งนี้ เป็นครั้งสำคัญครั้งหนึ่งที่น่าจดจำเป็นอย่างยิ่งในความเห็นของข้าพเจ้า และในตอนท้ายของการสนทนา ท่านรองเลขาธิการฯ คุณสืบพันธุ์ วนวิสุทธิได้

กล่าวขอพระคุณท่านอาจารย์ และกล่าวถึงความในใจของท่าน มีความตอนหนึ่งว่า

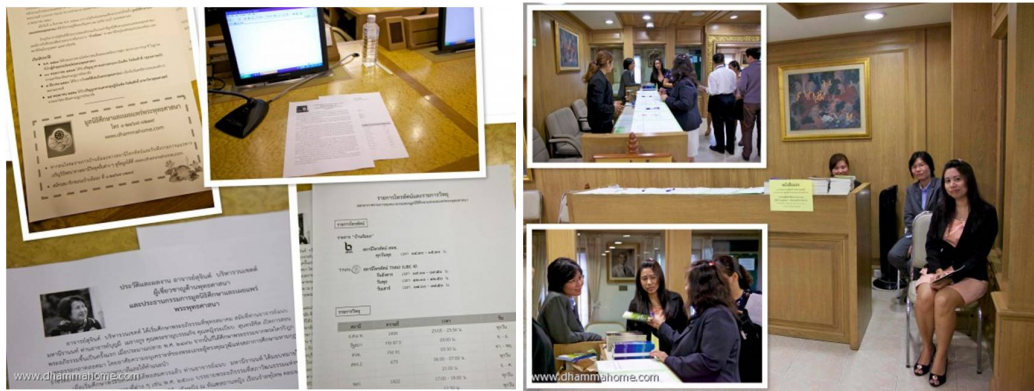

"...จริง ๆ แล้ว อยากจะบอกว่า เป็นความตั้งใจ และเป็นความปรารถนาส่วนตัวเป็นปี ๆ เลย ที่ว่าจะทำอย่างไร? ถึงจะมีโอกาสเรียนเชิญอาจารย์มาให้ความรู้กับพวกเราได้ที่นี้ เพื่อว่าที่ท่านอาจารย์ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้มีมากมาย

ที่เราไม่เคยได้ยิน เราไม่เคยได้ฟังมาก่อน แล้วเราก็ไม่เคยรู้เรื่องมาก่อน เพราะฉะนั้น ก็หวังว่า วันนี้จะเป็นวันแรกที่ท่านสามารถทำให้พวกเราได้นำกลับไปคิด แล้วก็ไปต่อยอด เพราะไม่ว่าเราจะพูดถึงจริยธรรมอย่างไรก็ตาม ถ้าไม่มีส่วนซึ่งอาจารย์ได้กล่าวมาแล้ว ทั้งหมดที่ท่านมาก็แทบจะไม่มี ความหมายอะไรเลย อยู่ที่ "ความจริง" ที่ท่านอาจารย์ได้กล่าวมาทั้งหมด..."

"ความจริง" ที่ท่านรองฯ สิบพันกล่าวถึง เป็น "ความจริง ของสิ่งที่มีจริง ๆ" ที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ และมีพระมหากรุณาแสดงไว้ และท่านอาจารย์ได้นำมาเล่ากับทุก ๆ ท่านในวันนั้น ณ สถานที่สำคัญซึ่งใช้เป็นทีประชุมคณะรัฐมนตรีผู้บริหารประเทศ แน่แน่นอนว่า วันนั้น เวลานั้น ณ สถานที่นั้น ย่อมเป็นสถานที่ที่ประเสริฐที่สุดไปแล้ว เพราะไม่ว่าท่านอาจารย์จะย่างก้าวไปสู่ ณ สถานที่ใดก็ตาม ที่นั่นย่อมเป็นที่ที่ประเสริฐยิ่งในขณะนั้นด้วยเสียงของพระธรรม เป็น ณ กาลครั้งหนึ่ง อันยอดเยี่ยมสำหรับผู้เห็นคุณค่าของพระธรรม เป็นกาลที่แม้จะเป็นเพียงระยะเวลาสั้น ๆ แต่ย่อมมีค่ายิ่งที่สุดในชีวิตของบุคคล ที่ยากนักที่จะได้พบ แม้ในชาติหนึ่ง ๆ ที่เป็นไป ดังจะขอนำเพียงความบางตอนมาบันทึกไว้ เพื่อประโยชน์แก่ทุก ๆ ท่าน ตามควร ดังนี้

ท่านอาจารย์ :

จริยธรรม คือ สิ่งที่ประพฤติเป็นไป ในทางที่ดีงาม "ธรรมะ" มีความหมายหลายอย่าง หมายความว่า สิ่งที่มีจริง "จริย" คือ ความประพฤติ แต่ถ้ากล่าวถึง จริยธรรม ก็ต้องประพฤติเป็นไปในทางที่ดีงาม ถ้าเป็นคนที่ "ตรง" ก็จะต้องเข้าใจว่า ความประพฤติที่ดี ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน ที่บ้าน หรือที่อื่น ก็มีความประพฤติที่ดีด้วย...แม้แต่คนรับใช้ เรา ก็มีความประพฤติที่ดีงาม แต่ก็ได้ไม่ได้หมายความว่า เรา จะต้องเครียดหรืออะไร เราก็สบายๆ พร้อมกันนั้น ที่ขาดไม่ได้ ก็คือว่า ต้องมีความเข้าใจ "ความจริง" ซึ่งเราจะหาจากที่ไหน? แม้แต่คำว่า จริยธรรม จะหาจากที่ไหน?

...แต่ว่า ผู้ที่ทุกคนฟัง แน่แน่นอน ก็คือพระอรหันตสัมมา
สัมพุทธเจ้า ทรงแสดงทุกอย่างละเอียดมาก ถ้าดูใน
พระไตรปิฎก ไม่ว่าจะอยู่บ้านหรือเป็นพ่อค้า หรือจะทำ
ธุรกิจใด ๆ หรือว่าเป็นข้าราชการ เป็นทูต ทั้งหมดมีใน
พระไตรปิฎก ซึ่งแสดงถึงสิ่งที่เป็นประโยชน์จริง ๆ ตาม
ควรแก่งั้น ๆ...

ท่านรองฯ สิปปพันธุ์ :

คะ เมื่อกี้ ท่านอาจารย์บอกว่า จริยธรรม ต้องเป็นความประพฤติที่ดี แต่ปัญหาว่า คนส่วนใหญ่ อาจจะไม่เข้าใจว่า คำว่า "ที่ดี" คือ อย่างไร? เราจะทำอย่างไร?

ท่านอาจารย์ :

ถ้าจะดูว่า เราชอบคนที่มีความประพฤติอย่างไร? นั่นแหละคะ คือ ความประพฤติที่ดี เราคงไม่ใช่คนที่ชอบสิ่งที่ไม่ดี ใช่ไหม? ความประพฤติที่ไม่ดีทั้งหมด ที่ทุกคนก็ยอมรับว่าไม่ดี เราก็มองว่าไม่ดี เพราะฉะนั้น จะไปชอบสิ่งที่ไม่ดี คงไม่ได้ แต่ว่า จะทำสิ่งที่ดีได้ไหม? นั่นอีกเรื่องหนึ่ง

...สิ่งที่ดี เป็น ดี ไม่ว่าจะที่ไหน เมื่อไหร่ กับใคร เพราะฉะนั้น ก็ให้เห็น "ความละเอียด" ได้ ไม่ใช่บอกว่า สังคมนี้บอกว่าดี แต่อีกสังคมหนึ่งบอกว่าไม่ดี แต่ "ตรง" ตามความเป็นจริง ว่า ควร หรือ ไม่ควร ดี หรือ ไม่ดี สิ่งที่เป็น "เครื่องวัด" ไม่มีอะไรจะเท่ากับพระพุทธศาสนา คือ คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ว่า ต้องเป็นผู้ที่ "ตรง" และเป็นผู้ที่ "จริงใจ" มิฉะนั้น ก็จะได้สาระจากพระธรรมเลย...

...ทุกท่าน คงได้ยินคำว่า "สาวิตรี" เป็นภาษาที่ไม่ใช่ภาษาไทย มาจากภาษาบาลีว่า "สาวิตติ" คือ อะไร? คือ ยอดของพระเวท หรือว่าคำฉันท์ เวลาที่จะกล่าวถึง พระเวท ซึ่งเป็นความรู้ของพวกพราหมณ์ เขาจะต้องกล่าว "สาวิตติ คำฉันท์" นำ ว่าเป็นประมุขของคำสอนทั้งหมด แต่ว่า เมื่อพราหมณ์ผู้นั้นได้พบกับพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ตรัสว่า สาวิตติ คือ ยอดหรือประมุขของคำฉันท์ของพราหมณ์ ไม่ใช่ोरิยะ ไม่ใช่ความเจริญจริง ๆ แต่ว่า ความเจริญจริง ๆ ก็ทรงแสดงไว้ด้วย เป็นคำฉันท์พิเศษ คือ พุทธัง สรณัง คัจฉามิ ัมมัง สรณัง คัจฉา

มี สังข์ สรณัง คัจฉามิ คนไทย ก็ได้ยินคำนี้บ่อย แต่ว่า
ต้องเป็นผู้ตรงจริง ๆ จึงจะได้สาระ...

...คือ "ความตรง" สามารถที่จะให้มี "ความเห็นถูก" มี
ความเข้าใจถูก"ตามความเป็นจริงของธรรมะ ที่เป็นอย่าง
นั้นจริง ๆ ไม่ใช่ว่า เพราะคนนี้คิดว่าถูก คนนั้นคิดว่าผิด
แล้ว "ความจริง" คือ อะไร? เพราะฉะนั้น ต้องเป็นผู้ที่
"ตรง" แม้แต่ในการที่จะกล่าวว่า พุทธัง สรณัง คัจฉามิ
ธัมมัง สรณัง คัจฉามิ สังข์ สรณัง คัจฉามิ

พุทธัง สรณัง คัจฉามิ ก็แปลง่าย ๆ ขอลี้พระสัมมาสัม
พุทธเจ้าเป็นที่พึ่ง ทุกคนคงจะกล่าวคำนี้ แต่ "ความ
จริงใจ" ไม่ใช่อยู่ที่ "เพียงกล่าว" แต่ต้องรู้จริง ๆ ว่า ไม่ได้
มีบุคคลอื่นใดทั้งสิ้น เป็นที่พึ่ง นอกจาก พระอรหันต
สัมมาสัมพุทธเจ้าผู้ทรงประกอบด้วย พระปัญญาคุณ
เหนือบุคคลใด ๆ ทั้งสิ้น แม้เทวดาและพรหม ก็มาเฝ้า
เพื่อที่จะถามปัญหา...

...พระปริสุทธิคุณ ทรงแสดงพระธรรมเพื่ออนุเคราะห์ คนที่ไม่รู้ ให้มีความรู้ มีความเข้าใจ ในสิ่งซึ่ง เกิดมาแต่ละชาติ ความประพฤติเป็นไป ของแต่ละคน ก็หลากหลายมาก ต่าง ๆ กันไป แต่ว่า ไม่ได้เข้าใจพระธรรม ถ้าไม่มีการได้ฟัง เพราะฉะนั้น นอกจากพระปัญญาคุณ พระปริสุทธิคุณแล้ว พระมหากรุณาคุณ ไม่ว่าบุคคลใด อยู่ไกล แสนไกล อย่าง สุภททปริพาชก ผู้ที่จะได้ฟังพระธรรมจากพระองค์คนสุดท้าย ก่อนที่จะปรินิพพาน ก็เสด็จไปถึงเมืองนั้น ทั้ง ๆ ที่ทรงประชวรอย่างหนัก แต่ก็เพื่อประโยชน์ เพื่อจะทรงอนุเคราะห์ว่า ถ้าเขาไม่มีโอกาสได้ฟังพระธรรม ชีวิตของเขาก็ไม่สามารถที่จะรู้ความจริง แล้วก็ดับกิเลสได้

...เพราะฉะนั้น แต่ละคน โอกาสที่จะได้ฟังพระธรรม ไม่ใช่บังเอิญ แต่ต้องมีเหตุ ทุกอย่างที่จะเกิดขึ้นในชีวิต แต่ละขณะ ถ้าศึกษาพระธรรม จะรู้ได้จริง ๆ ไม่มีอะไรที่เกิดได้ตามความต้องการ หรือตามความคิดของแต่ละคน ด้วยเหตุนี้ ก็เริ่มที่จะเข้าใจอีกคำหนึ่งในพระพุทธศาสนา คือ คำว่า "อนัตตา" อนัตตา คือ ตัวตน อนัตตา คือ ไม่ใช่ตัวตน แล้วเป็นอะไร? พระธรรมทั้งหมด ไม่ได้กล่าวถึงคำหนึ่งคำใด แล้วให้ไป "คิดเอง" คิดอย่างไรก็ไม่เหมือนกับที่จะได้ "ฟังพระธรรม" เพราะพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นใคร? แล้วเราทุกคนเป็นใคร?...

...นี้ต้องรู้ แม้แต่การที่จะกล่าวว่า มีพระพุทธเจ้าเป็นที่พึ่ง (พุทฺธัง สรณัง คัจฉามิ) ก็ต้อง "รู้คุณ" ว่าพระคุณมากมายมหาศาล ถ้าไม่มีการได้ยิน ได้ฟังเลย จะรู้ได้อย่างไร? ว่าเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะฉะนั้น การ

ที่จะ "รู้จัก" พระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีหนทางเดียว คือ ได้ฟังพระธรรมที่ทรงแสดง จากการที่ทรงตรัสรู้ เมื่อมีความเข้าใจแล้ว จึงจะรู้จักว่า บุคคลนี้ เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะฉะนั้น เมื่อพราหมณ์ผู้นั้น ได้ฟังธรรมะ ก็ขอถึง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นสรณะ (ที่พึ่ง)

...เพราะฉะนั้น ทุกคนที่กล่าวคำนี้ ต้อง "จริงใจ" ที่จะรู้ว่า ฟังจริง ๆ ไม่ใช่ฟังใครเลย นอกจากฟังพระปัญญาคุณ พระปริสุทธิคุณ และพระมหากรุณาคุณ ที่ทรงแสดงพระธรรม ๔๕ พรรษา มากทุกเรื่อง ทุกอย่าง ที่ทำให้บุคคลทั้งหลาย "เริ่มเข้าใจ ความจริง" ของการที่เกิดขึ้น แล้วก็ตายไป แต่...อะไรเกิด? อะไรตาย? และระหว่างที่ยังไม่ตาย ทำอะไรกัน?...

...ทุกคนไม่ได้คิดถึงความจริงว่า ทุกอย่างต้องมีเหตุ การเกิดในโลกนี้ต้องมีเหตุ อะไร? ที่ทำให้เกิดในโลกนี้? แล้วก็ เป็นคนนี้ แต่ละหนึ่ง ๆ ด้วย เมื่อจากโลกนี้ไป ก็ต้องรู้ว่า ไปสู่ที่อื่น ไม่ใช่ "คนนี้" อีกต่อไป สิ้นสุด ความเป็น "บุคคล นี้" แต่ "อะไร?" จะพาไป "ที่ไหน?" เพราะว่าอย่างไร ๆ "อะไร" พามาที่นี่? เกิดที่นี่ เป็นอย่างนี้...

...เพราะฉะนั้น จากโลกนี้ ที่ได้มีชีวิต แล้วแต่ว่า ใครจะ ดำเนินชีวิตอย่างไรบ้าง ก็มีเหตุที่ว่า เมื่อจากไปแล้ว ก็สิ่ง นั้นแหละที่จะพาไป แต่ว่าจะไปสู่ที่ไหน? ไม่มีใครสามารถ ที่จะรู้ได้ นี่คือ มีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นที่พึ่ง ทั้ง ในขณะนี้ และขณะต่อ ๆ ไป ด้วย ชาตินี้ แล้วก็ ถ้าพึ่ง ต่อไป ก็จะได้พึ่งในชาติต่อไปด้วย...

ท่านรองฯสิปพัน :

มีคำถามว่า บางที่การทำงาน เขารู้สึกว่า เขาจะต้องทำใน สิ่งที่ถูกต้อง แล้วก็ต้องทำทั้งสิ่งที่ถูกใจ เราควรที่จะคิด อย่างไร?

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ ถูกตามธรรมะ จะดีกว่าไหม๊ยะคะ? เพราะเหตุว่า จริง ๆ แล้ว ถูกต้อง ถ้าเราไม่เข้าใจธรรมะ เราก็ไม่รู้ว่าจะ ถูกต้อง จริง ๆ คือ อย่างไร? แต่ว่า พระธรรมที่ทรงแสดง สำหรับ ชีวิตประจำวันจริง ๆ ใช้คำว่า "พรหมวิหาร" พรหม คือ ผู้ ประเสริฐ , วิหาร คือ ที่อยู่ เพราะฉะนั้น ที่อยู่ของผู้ ประเสริฐ ไม่ว่าจะอยู่ตรงไหนก็ตาม ต้องเป็นคุณความดี ซึ่งมี ๔ อย่าง เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ในขณะที่ทำ หน้าที่การงาน ได้ไหม? หรือว่า ไม่ว่าจะที่ไหนก็ตาม จะขาด คุณธรรม ๔ ประการนี้ ได้ไหม?

...แต่ว่า ส่วนใหญ่ เราไม่ได้ศึกษาละเอียด แล้วเราก็ยัง ไม่ได้เข้าใจจริง ๆ ว่าประโยชน์ของธรรมะ ๔ อย่าง เป็น อย่างไร? แม้แต่ในการทำงาน ที่จะว่า ถูกใจ หรือว่า ไม่ ถูกใจก็ตาม แต่ถ้าคนนั้นเป็นคนที่ ตรง จริงใจ และเป็นผู้ ที่มีคุณความดี ก็จะต้องประกอบด้วยธรรมะ ๔ ประการนี้ ด้วย ประการที่ ๑ เมตตา ความเป็นมิตร ความเป็นมิตร ก็ ต้องขยายความอีก เพราะเหตุว่า ข้อความในพระไตร

ปิฎก ที่กล่าวว่า ไม่คบคนพาล แล้วจะอย่างไร?
เพราะว่า เราก็มีการพบปะผู้คน เยอะแยะ บางคนก็เป็น
มิตร สนิทสนมคุ้นเคย ตามลำดับ

เพราะฉะนั้น ต้องเข้าใจคำว่า "มิตร" ที่นี้ ภาษาไทยเราใช้
คำว่า เพื่อน เป็นมิตรกัน เป็นเพื่อนกัน แต่ "เพื่อน"
อย่างไร? ถ้าเป็นเมตตา หรือความเป็นมิตร จริง ๆ ก็คือว่า
ไม่ต้องใช้คำว่า "เพื่อน" ก็ได้ แต่หมายความว่า ขณะใดก็
ตาม ที่มีความหวังดี พร้อมที่จะทำประโยชน์ แต่ต้อง
ในทางที่ถูกต้อง

...เพราะฉะนั้น ถ้าเป็นผู้ที่มั่นคงในคุณความดี ก็จะมี
ว่า ความไม่ดี เป็นเหตุให้ได้ผลที่ไม่ดีแน่ ๆ ตั้งแต่เกิด
เพราะเหตุว่า เกิดมาหลากหลาย ต่างกัน หรือถึงแม้ว่า

เกิดมาดีแล้ว แต่ถึงคราวที่ "อกุศลกรรมที่ไม่ดี ให้ผล" ก็
สามารถที่จะ "ตัดรอน" สภาพที่สะดวกสบายนั้น ได้ทันที
แขนขาด ขาขาด ตาบอด อะไรได้หมด โรคภัยต่าง ๆ ก็
ได้ โดยไม่ต้องมีแม่ใคร ทำให้ แต่ต้องมี "เหตุ" ที่ได้ทำไว้...

...ถ้ามีความมั่นคงในเรื่องของ เหตุ และ ผล กุศลกรรม
และ อกุศลกรรม เราจะยึดมั่นในกุศลกรรม เพราะเหตุว่า
ถ้าเราจากโลกนี้ไป โดยการที่เราไม่เห็นประโยชน์ของ
กุศลกรรม แล้วทำแต่ อกุศลกรรม ผลของอกุศลกรรมนั้น
เราก็เห็นอยู่ เกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน หรือว่าเกิดที่อื่น ก็ได้
ซึ่งถ้าไม่ได้อ่านพระไตรปิฎก ก็อาจจะไม่เชื่อว่า มีนรก มี
เปรต มีอสุรกาย ซึ่งเป็นผลของ อกุศลกรรม...

...ชีวิตของแต่ละหนึ่ง ขณะใดก็ตาม ที่ทำสิ่งที่ดีงาม มีความมั่นใจว่าสิ่งนั้น ต้องให้ผล (ดี) แน่จนจะไม่ตกไป ในฝ่ายที่ไม่ถูกต้อง แม้ว่าจะถูกใจ ชีวิตนี้สั้นมาก ใครจะจากโลกนี้ไป เดียวนี้ก็ได้ เย็นนี้ก็ได้ พรุ่งนี้ก็ได้ แต่จากไป ด้วยการที่ว่า ไม่ได้ทำทุจริตกรรม ทำกุศลกรรม ย่อมมีประโยชน์กว่า ถ้าเป็นผู้ที่มั่นคงจริง ๆ ภาษาธรรมะ ใช้คำว่า บารมี ๑๐ คือ อริยฐานบารมี มีความมั่นคง ในคุณความดี เพราะรู้ว่า เหตุ กับ ผล ต้องตรงกัน...

...เพราะฉะนั้น ใครก็ตาม ที่ทำความดี เพื่อที่จะได้รู้ความจริง เพราะว่า ความจริงขณะนี้ มี แต่ก็รู้ยากมาก "ความจริง" เป็นสิ่งที่รู้ยากมากจริง ๆ ยิ่งเป็นความจริง ที่ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ จะยิ่งยากสักแค่ไหน? เพราะว่า ความจริงของชาวโลก ก็เพียงแค่ได้ยินได้ฟัง แล้วก็ไตร่ตรอง แล้วก็ประมวลเหตุการณ์กับหลักฐาน ว่า จริงหรือไม่จริง แต่ไม่ใช่ความจริงถึงที่สุดในทางธรรม ความจริง ถึงที่สุด ในพระธรรม ไม่พ้นจาก เหตุ และ ผล ไม่ว่าที่ไหน คำนันไม่ได้เลย ถ้าการกระทำดี ผลต้องดี แล้วจะจากโลกนี้ไป โดยทำทุจริตกรรม ก็ให้เห็นผลว่า ต้องนำมาซึ่งผลไม่ดี...

...แต่ถ้าใครก็ตาม ที่มั่นคงในคุณความดี แล้วจากโลกนี้ไป ก็ไม่เดือดร้อน เพราะระหว่างที่มีชีวิตอยู่ เราได้ทำความดี นี่ก็เป็นสิ่งซึ่งต้องพิจารณา ด้วยความตรง เกิดมาแล้ว ทำดี สะสมความดี แต่ว่า ดีเท่าไร ก็ยังไม่พอ เพราะเหตุว่า ยังไม่เข้าใจธรรมะ โดยละเอียด โดยลึกซึ้ง ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งเพียงแค่ว่า "คำเดียว" นิด ๆ หน่อย ๆ เราก็พอเห็นประโยชน์ แต่ถ้ามากกว่านั้น ลึกซึ้งกว่านั้น ประโยชน์จะสักแค่ไหน?...

เรื่อง ประโยชน์ของพระธรรม

[๑] ก็พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นี้ ทรงปฏิบัติเพื่อความเกื้อกูลแก่ชนจำนวนมาก เพื่อความสุขแก่ชนจำนวนมาก เพื่ออนุเคราะห์แก่ชาวโลก เพื่อประโยชน์ เพื่อความเกื้อกูล เพื่อความสุขแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย เราไม่พิจารณาเห็นศาสดาที่ปฏิบัติ เพื่อความเกื้อกูลแก่ชนจำนวนมาก เพื่อความสุขแก่ชนจำนวนมาก เพื่ออนุเคราะห์แก่ชาวโลก เพื่อประโยชน์ เพื่อความเกื้อกูล เพื่อความสุขแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ผู้ประกอบพร้อมด้วยองค์แบบนี้ ไม่ว่าจะเป็นส่วนอดีต และไม่ว่าในปัจจุบันนี้ นอกจากพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น.

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้นทรงบัญญัติไว้แล้วอย่างดีว่า นี่เป็นกุศล นี่เป็นอกุศล นี่เป็นโทษ นี่ไม่มีโทษ นี่พึงเสพ นี่ไม่พึงเสพ นี่เลว นี่ประณีต นี่ดำ ขาว มีส่วนคล้ายกัน .

เราไม่พิจารณาเห็นสาเหตุที่บัญญัติธรรมที่เป็นกุศล อกุศล มีโทษ ไม่มีโทษ พึงเสพ พึงไม่เสพ เลว ประณีต ดำ ขาว มีส่วนคล้ายกันอย่างนี้ ผู้ประกอบพร้อมด้วยองค์แม้สี่ ไม่ว่าจะเป็นส่วนอดีต และไม่ว่าในปัจจุบันนี้ นอกจากพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น.

พระสูตรตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค เล่ม ๒ ภาค ๒ หน้า ๔

กราบทำบุญชาคูณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลศรัทธา ของท่านรองเลขาธิการฯ สิบพัน วนวิสุทธิ์ และคณะ
ในนามของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุก ๆ ท่านครับ

